

تجلی قرآن

در

عصر علم

(نگاهی تطبیقی به احکار علمی قرآن کریم در پرتو علوم جدید)

تألیف:

عبدالرزاق مخلص هروی

استاد دانشکده‌ی شرعیات دانشگاه هرات افغانستان

رساله‌ی علمی برای ارتقا به رتبه‌ی دانشیار

سرشناسه	مخلص، عبدالرئوف، ۱۳۳۰ -
عنوان و نام پدیدآور	تجلی قرآن در عصر علم: نگاهی تطبیقی به اعجاز علمی قرآن کریم در پرتو علوم جدید/تالیف عبدالرئوف مخلص.
مشخصات نشر	ترتیب جام: امام محمد غزالی، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۳۴۸ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۶۵۶۷-۱۷-۴ : ۱۳۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست	فیا :
نویسی	
عنوان دیگر	نگاهی تطبیقی به اعجاز علمی قرآن کریم در پرتو علوم جدید
موضوع	قرآن و علوم جدید
موضوع	قرآن و تاریخ طبیعی
رده بندی کنگره	ت ۳ م ۳/۶/۳ BP ۱۳۹۵
رده بندی دیوید	۸۵۱/۷۹۲
شماره کتابشناسی	۴۲۰۸۸/۷

مشخصات کتاب

❖ نام کتاب: تجلی قرآن در عصر علم.

❖ تألیف: عبدالرئوف مخلص هروی (۱۳۳۰).

❖ ناشر: امام محمد غزالی (رح).

❖ نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۴.

❖ قطع: وزیری.

❖ تیراژ: ۳۰۰۰.

❖ تعداد صفحات: ۳۴۸ ص

❖ قیمت: ۱۳۰۰۰ تومان.

❖ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۶۷-۱۷-۴

مرکز بخش

انتشارات امام محمد غزالی (رح) - کتابفروشی عثمان غنی (رض)

تلفن تماس: ۰۹۱۵۱۲۶۶۵۸۷

فهرست مطالب

۱۱.....	پیشگفتار.....
۱۵.....	خلاصه‌ی مبحث.....
۱۹.....	مقدمه.....
۲۱.....	راز جاودانگی اعجاز قرآن.....
۲۲.....	اهمیت مبحث اعجاز علمی قرآن کریم.....
۲۶.....	اهداف انتخاب موضوع.....
۳۸.....	پیشینه‌ی مباحث اعجاز قرآن.....
۴۴.....	ضوابط، مواد و سوره‌ی تحقیق در این رساله.....
۴۷.....	نگاهی کلی به آیات علمی قرآن کریم.....
۴۷.....	ستون‌های غیرمرئی آسمان.....
۴۸.....	حرکت منظم اجرام آسمانی.....
۵۰.....	وجود برزخ در میان دریاها.....
۵۳.....	ربُّ المشارق و المغرب.....
۵۸.....	زوجیت در همه چیز.....
۶۱.....	آغاز آفرینش (۱).....
۶۳.....	ماده‌ی اصلی آفرینش (۲).....
۶۴.....	پایان کار آسمان و زمین (۳).....
۷۵.....	موقعیت نجوم در پرتو آیاتی از سوره‌ی نحل.....
۸۰.....	نظام دقیق ماه و خورشید (۱).....
۸۱.....	تقویم هجری قمری (۲).....
۸۴.....	انشقاق نجومی قمر.....
۸۸.....	لنگرگاه‌های زمین.....
۹۰.....	سیر تکامل زمین.....

۹۲.....	غلاف آبی زمین
۹۷.....	آهن و منافع آن
۱۰۰	خواب، برون فکنی موقت روح است
۱۰۴	جن زدگی یا مساس روحی
۱۰۹	از علم حرکت یا دینامیک
۱۱۳	مظاهر اجاز در اثبات علمی تئوری معاد
۱۱۴	۱- از شعور انسان
۱۱۷	۲- موضوع سحر
۱۲۱	۳- قضیه‌ی اهل انسان
۱۲۵	سحر رنگ‌ها
۱۲۸	وراثت صفات یا ژنتیک
۱۳۱	از علم تغذیه
۱۳۳	تقویم انسان
۱۴۱	شگفتی‌های سلول زنده
۱۵۰	جنس نوزاد
۱۵۳	تطور جنین
۱۶۵	پروتئین نباتی و حیوانی
۱۶۸	از علم زمین شناسی
۱۷۲	عالم مرئی و عالم نامرئی
۱۷۵	از عالم روح
۱۸۵	« وَمَا تَحْتَ الثَّرَى »
۱۸۶	دمندگان افسون و حسادت حسود

۱۹۰.....	وسوسه‌ی جنّ و انس
۱۹۵.....	آرامش روان
۲۰۶.....	(وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ) [ضحی: ۱۱].....
۲۱۳.....	(يُؤْتِي الْحِكْمَةَ ...) [بقره: ۲۶۹].....
۲۱۹.....	(...وَجَدِلْتُمُ الْمُنَافِقِينَ هِيَ أَحْسَنُ ...) [النحل: ۱۲۵].....
۲۲۴.....	«اسراف نکنید».....
۲۲۹.....	(وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا ...) [الحجر: ۱۹].....
۲۳۱.....	آیاتی دیگر در مورد کرویّت زمین ..
۲۳۶.....	دوران زمین و حرکت کوه‌ها.....
۲۳۸.....	فراگیری اسماء (۱).....
۲۳۹.....	آدم شنید و سپس سخن گفت (۲).....
۲۴۲.....	عذاب دوزخ و پوست انسان
۲۴۵.....	عصر یخبندان
۲۴۶.....	(...وَجَعَلْنَا آيَةً لِلنَّاسِ مُبْصِرَةً ...) [الإسراء: ۱۲].....
۲۴۸.....	ازدیاد عددی بشر و معجزاتی دیگر از علم تاریخ (۱).....
۲۵۰.....	(۲).....
۲۵۲.....	(۳).....
۲۵۴.....	(قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ...) [الأنعام: ۱۱].....

۲۵۶		اعجازی دیگری در عالم نباتات
۲۵۹		(... ظَلَمْتُ بَعْضَهَا فَوْقَ بَعْضٍ ...) [النور: ۴۰]
۲۶۱		(وَالْحَبَالُ أَوْ تَادًا) [النبا: ۷]
۲۶۱		فروودین منطقه‌ی زمین
۲۶۲		استخوارهای انسان
۲۶۷		«کنار کتب»
۲۶۹		(وَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ ...) [البقرة: ۲۲۲]
۲۷۲		اتم و کوچک‌تر از آن
۲۷۴		توازن در همه چیز
۲۷۶		توازن محیر العقول در کره‌ی زمین
۲۸۴		شنود از آسمان
۲۸۹		رازهای دیگری در آسمانها و زمین
۲۹۲		سفر به سوی فضا
۲۹۷		زندگی و زندگان در آسمان
۳۰۳		اتساع مستمر کائنات
۳۰۴		نظر شیخ محمد عبده و مناقشه‌ی آن
۳۰۶		کاستن از اطراف زمین
۳۰۷		وسایل حمل و نقل جدید
۳۰۸		مأموریت بادها

۳۰۹.....	نتیجه گیری
۳۱۳.....	فهرست آیات
۳۴۴.....	فهرست منابع

www.ketab.ir

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگفتار

﴿أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْآثِرِينَ﴾ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا ﴿[النساء: ۸۲].

«آیا در معانی قرآن نمی اندیشند! زیرا، اثر از جانب غیر خدا می بود قطعاً در آن اختلاف بسیاری می یافتند».

آری! موضوع به یک یا چند آیه محدود از قرآن تعلق نمی گیرد تا مترددان و شک برانگیزان بتوانند حقایق و روشننگری های علمی قرآن را با تصادف نسبت دهند بلکه قضیه به بخش بزرگی از آیات قرآن کریم که نزدیک به یک ششم آن را احتوا می کند مربوط می شود. اعجاز قرآن در اینجاست که علم جدید با تمام سلسله و شکوهی که دارد نتوانسته است چیزی از اشارات یا عبارات علمی آن را رد نماید.

مگر می توان کتابی را به چالش کشید که گوینده و فرودآورندهی آن آفریدگار کائنات بزرگ است و خود بر حقانیت آن گواه بوده و آن را به علم خویش نازل کرده است؟

﴿لَٰكِنِ اللَّهُ يَشْهَدُ بِمَا أَنزَلَ إِلَيْكَ أَنزَلَهُ بِعِلْمِهِ ۖ وَالْمَلَائِكَةُ يَشْهَدُونَ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا﴾ [النساء: ۱۶۶].

لیکن خدا به حقانیت آنچه بر تو نازل کرده است گواهی می‌دهد. او آن را به علم خویش نازل کرده است، و فرشتگان نیز گواهی می‌دهند. و کافی است که خدا گواه باشد.

در اینجا می‌خواهم به پنج نکته‌ی مهم که می‌تواند جایگاه مبحث اعجاز علمی قرآن کریم در عرصه‌ی علوم تجربی را از منظر کاربردی آن بهتر روشن کند به طور مختصر اشاره کنم:

۱- آشنایی با بُعد علمی اعجاز قرآن، در دل‌های مسلمانان اثر بلیغی برجای می‌گذارد زیرا وقتی این حقایق درخشان را در کتابی که به آن ایمان دارند ببینند، ابهت و عظمت این کتاب، بیش از پیش در اعماق جان و روانشان رسوخ یافته و موجب تمسک بیشتر آنها به سوزهای این کتاب هدایت و نور خواهد گردید.

۲- در عصر حاضر که انکشاف ظرفیتها و تبلور ابزارهای معلوماتی، روند مبادله‌ی علوم و معارف از سیالیتی بهره‌مند شده و زنده‌رودار گردیده است، پخش اندیشه‌های تردید برانگیز پیرامون حقانیت رسالت‌های آسمانی و از آن جمله رسالت محمدی (ص) نیز رواج و رونق روز افزون یافته است.

طبیعی است که مقابله با این موج فقط با زبان علم میسر است. بنابراین ارائه حقایق علمی از سوی یک پیامبرانی و کتاب نخوانده، آن هم در عصری که هیچ نشانه‌ای از انکشاف علوم تجربی در آن وجود نداشته است می‌تواند بهتری مناسب برای اقناع منصفان قرار گرفته و گواه قاطع راستی و درستی رسالت اسلام باشد و هم از این روی به عنوان سدّی استوار در برابر این موج ستیزنده بایستد.

۳- گشودن مبحث اعجاز علمی قرآن کریم، زمینه‌ای روشن برای معطوف ساختن نگاه‌ها به وجهه‌ی علمی کلیّت اسلام است، زیرا وقتی قرآن به عنوان سند اصلی این دین با مقوله‌ی علم تا بدانجا پیوند تنگاتنگ داشته باشد که بارزترین انکشافات علمی جدید را تفسیر نماید، بدیهی است که برآیند این امر، درخشش این حقیقت خواهد بود که: اساساً اسلام خود، دین علم است.

۴- پرداختن قرآن به علوم تجربی و طبیعی می‌تواند بهترین مشوق و انگیزه برای مسلمانان باشد تا مسیر پژوهش‌های علمی را پی گرفته و به پیشرفت معرفتی و علمی دست یابند و بزرگترین چالش دنیای اسلام را که همانا عقب ماندگی در عرصه‌ی علوم است درمان کنند. چنانکه این عامل نقش خود را در عصر اولیه طلایی اسلام که مسلمانان هم از آن بهره‌مند و هم در عمل به قرآن نزدیکتر بودند به درستی ایفا کرد و جهان اسلام در دوران خلافت‌های اموی و عباسی شاهد یک رستاخیز علمی فراگیر گشت، به طوری که رنسانس اسلامی پیش درآمدی برای رنسانس اروپا شد و تمدن اسلامی با دو ویژگی «معبودیت» و «مدنیت» پا به عرصه‌ی وجود گذاشت.

۵- اعجاز علمی قرآن کریم، اثر مؤثر نوینی برای آشنا ساختن غیر مسلمانان به حقیقت اسلام است که می‌تواند پنجه‌ی هدایتی به سوی افق‌های این دین به رویشان بگشاید. از آن روی که عصر، عصر علم است و زبان دعوت در عصر علم هم چیزی جز از سنخ علوم نتواند بود.

به همین دلیل است که هر جا مسلمانان با زبان علم سخن گفته اند، گوش‌های شنوای بیشتری برای این پیام روشنی بخش دل و جان یافته‌اند. پس پرداختن به بُعد علم در قرآن می‌تواند حقیقت فراموش شده‌ای را احیا نماید و آن این است که تعریف حقیقی اسلام آن چیزی نیست که غرض ورزان با قراردادن آن تحت تابلوی خشونت، از آن ارائه می‌کنند.

امیدوارم این کتاب بتواند در محیطی چون دانشگاه که اساساً بستر زایش و پردازش علوم است از این پنج نکته آینه‌داری نموده و به محصلان ما فرصت تولید نگاهی جدید به سوی قرآن را فراهم گرداند.

در اینجا لازم می‌دانم از استاد ارجمند جناب دکتر غلام یحیی فرهنگ که راهنمایی این رساله را تقبل نمودند، از جناب دکتر محمد نعیم اسد رئیس دانشگاه هرات که

مشوقم برای تدوین این رساله در این موضوع خاص گردیده و با نوشتن تقریظی، ارزش طرح این مبحث را برجسته‌تر نمودند.

از معاونت محترم علمی، ریاست محترم دانشکده تعلیمات اسلامی و ریاست محترم دانشکده شرعیات دانشگاه هرات به خاطر فراهم ساختن زمینه‌ی طرح این مبحث، تشکر و سپاسگزاری نمایم. پروردگار متعال به همه جزای خیر عنایت فرماید.

دانشیار

عبدالرؤوف مخلص

www.ketab.ir